

Conventia europeana pentru prevenirea torturii si a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante

Strasbourg, 26 noiembrie 1987

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentei conventii, avind in vedere dispozitiile Conventiei pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, reamintind ca in intelesul art. 3 al aceleiasi conventii "nimeni nu poate fi supus torturii si nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante", constatind ca persoanele care se considera victime ale incalcarii prevederilor art. 3 se pot prevala de mecanismul prevazut de aceasta conventie, convinse ca protectia persoanelor private de libertate impotriva torturii si a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante ar putea fi intarita printr-un mecanism extrajudiciar, cu caracter preventiv, bazat pe vizite, au convenit asupra celor ce urmeaza:

CAP. 1

ART. 1

Se instituie un Comitet european pentru prevenirea torturii si a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (denumit in continuare comitetul).

Prin intermediul vizitelor, comitetul examineaza tratamentul persoanelor private de libertate in vederea intaririi, daca este cazul, a protectiei lor impotriva torturii si a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.

ART. 2

Fiecare parte autorizeaza vizitarea, conform prezentei conventii, a oricarui loc, aflat sub jurisdicția sa, in care persoanele sint private de libertate de catre o autoritate publica.

ART. 3

Comitetul si autoritatile nationale competente ale partii interesate coopereaza in vederea aplicarii prezentei conventii.

CAP. 2

ART. 4

1. Comitetul se compune dintr-un numar de membri egal cun cel al partilor.
2. Membrii comitetului sint alesi dintre personalitatile cu o inalta moralitate, recunoscute pentru competenta lor in domeniul drepturilor omului sau care au experienta profesionala in domeniile pe care le trateaza prezenta conventie.
3. Comitetul nu poate cuprinde decit un singur cetatean din partea aceluiasi stat.
4. Membrii activeaza cu titlu individual, sint independenti si impartiali in exercitarea mandatelor lor si sint disponibili pentru indeplinirea functiilor lor de o maniera efectiva.

ART. 5

1. Membrii comitetului sint alesi de catre Comitetul Ministrilor al Consiliului Europei cu majoritate absoluta de voturi de pe o lista de nume intocmita de catre Biroul Adunarii Consultative a Consiliului Europei; delegatia nationala a fiecarei parti in Adunarea Consultativa prezinta trei candidati, dintre care cel putin doi au cetatenia statului respectiv.
2. Aceeasi procedura este urmata pentru ocuparea locurilor devenite vacante.
3. Membrii comitetului sint alesi pentru o perioada de 4 ani. Ei nu pot fi realesi decit o singura data. Totusi, in ceea ce priveste membrii desemnati la prima alegere, functiile a trei dintre ei vor lua sfirsit la incheierea unei perioade de 2 ani. Membrii ale caror functii

iau sfirsit la expirarea termenului initial de 2 ani sint desemnati prin tragere la sorti efectuata de secretarul general al Consiliului Europei, imediat dupa ce se va fi procedat la prima alegere.

ART. 6

1. Comitetul isi desfasoara lucrarile cu usile inchise. Cvorumul este constituit din majoritatea membrilor sai. Deciziile comitetului sint luate cu majoritatea membrilor prezenti, sub rezerva dispozitiilor art. 10 paragraful 2.

2. Comitetul stabileste regulamentul sau interior.

3. Secretariatul comitetului este asigurat de secretarul general al Consiliului Europei.

CAP. 3

ART. 7

1. Comitetul organizeaza vizitarea locurilor vizate in art. 2. In afara vizitelor periodice, comitetul poate organiza orice alta vizita care i se pare a fi ceruta de circumstante.

2. Vizitele sint efectuate, ca regula generala, de catre cel putin doi membri ai comitetului. Acesta din urma poate, daca apreciaza ca necesar, sa fie asistat de experti si interpreti.

ART. 8

1. Comitetul notifica guvernului partii interesate intentia sa de a efectua o vizita. Ca urmare a unei asemenea notificari, comitetul are dreptul sa viziteze de orice moment locurile vizate la art. 2.

2. Partea trebuie sa acorde comitetului urmatoarele facilitati pentru indeplinirea sarcinilor sale:

- a) accesul in teritoriul sau si dreptul de a se deplasa in interiorul acestuia fara restrictii;
- b) orice informatie asupra locurilor in care se gasesc persoane private de libertate;
- c) posibilitatea de a se deplasa potrivit vointei sale spre orice loc in care se gasesc persoane private de libertate, inclusiv dreptul de a se deplasa fara piedici in interiorul acestor locuri;
- d) orice alta informatie de care dispune partea si care este necesara comitetului pentru indeplinirea insarcinarii sale. In obtinerea acestei informatii, comitetul va tine seama de regulile de drept si deontologice aplicabile la nivel national.

3. Comitetul se poate intretine fara martori cu persoane private de libertate.

4. Comitetul poate intra in contact in mod liber cu orice persoana pe care o apreciaza ca fiind capabila sa-i furnizeze informatii utile.

5. Daca este cazul, comitetul comunica pe loc observatiile sale autoritatilor competente ale partii interesate.

ART. 9

1. In circumstante exceptionale, autoritatile competente ale partii interesate pot face cunoscute comitetului obiectiile lor fata de momentul avut in vedere de comitet pentru efectuarea vizitei sau fata de locul ales de comitet cu intentia de a-l vizita. Asemenea obiectii nu pot fi facute decit din motive de aparare nationala sau de siguranta publica, sau datorita unor tulburari grave in locurile in care persoanele sint private de libertate, starii de sanatate a unei persoane sau unui interogatoriu urgent, intr-o ancheta in curs, in legatura cu o infractiune penala grava.

2. Ca urmare a unor asemenea obiectii, comitetul si partea se consulta in scopul de a clarifica situatia si pentru a ajunge la un acord asupra masurilor care sa permita comitetului sa-si exercite functiile cit mai repede posibil.

Aceste masuri pot cuprinde transferarea intr-un alt loc a oricarei persoane pe care comitetul intentioneaza sa o viziteze. Asteptind ca viza sa poata avea loc, partea furnizeaza comitetului informatii cu privire la orice persoana vizata.

ART. 10

1. Dupa fiecare vizita, comitetul intocmeste un raport cu privire la faptele constatate cu ocazia acesteia, tinind seama de toate observatiile prezentate eventual de catre partea interesata. El transmite partii raportul sau, care contine recomandarile pe care le apreciaza ca necesare. Comitetul se poate consulta cu partea in intentia de a-i asigura, daca este cazul, ameliorari in ceea ce priveste protectia persoanelor private de libertate.

2. Daca partea nu coopereaza sau refuza sa amelioreze situatia in sensul recomandarilor comitetului, acesta poate sa decida, cu majoritatea de doua treimi din membrii sai, dupa ce partea va fi avut posibilitatea sa se explice, formularea unei declaratii publice in aceasta privinta.

ART. 11

1. Informatiile culese de comitet cu ocazia efectuarii unei vizite, raportul sau si consultarile cu partea interesata sint confidentiale.

2. Comitetul publica raportul sau, ca si orice comentariu al partii interesate, daca aceasta o solicita.

3. Totusi, nici o data cu caracter personal nu poate fi facuta publica fara consimtamintul expres al persoanei vizate.

ART. 12

Anual, comitetul inainteaza Comitetului Ministrilor, tinind seama de regulile de confidentialitate prevazute la art. 11, un raport general referitor la activitatile sale, care este transmis Adunarii Consultative si facut public.

ART. 13

Membrii comitetului, expertii si celelalte persoane care il asista sint supusi, pe durata mandatului lor si dupa expirarea acestuia, obligatiei de a pastra secrete faptele sau informatiile despre care au luat cunostinta in indeplinirea functiilor lor.

ART. 14

1. Numele persoanelor care asista comitetul sint indicate in notificarea facuta in temeiul art. 8 paragraful 1.

2. Expertii activeaza in baza instructiunilor si sub responsabilitatea comitetului. Ei trebuie sa posede o competenta si o experienta proprii in domeniile ce tin de prezenta conventie si au aceleasi obligatii de independenta, impartialitate si disponibilitate ca si membrii comitetului.

3. In mod exceptional, o parte poate declara ca un expert sau o alta persoana care asista comitetul nu poate fi admisa sa participe la vizitarea unui loc aflat sub jurisdicia sa.

CAP. 4

ART. 15

Fiecare parte comunica comitetului numele si adresa autoritatilor competente sa primeasca notificarile adresate guvernului sau, ca si cele ale oricarui agent de legatura pe care ea il poate desemna.

ART. 16

Comitetul, membrii sai si expertii mentionati la art. 7 paragraful 2 se bucura de privilegiile

si imunitatile prevazute in anexa la prezenta conventie.

ART. 17

1. Prezenta conventie nu aduce atingere dispozitiilor de drept intern sau acordurilor internationale care asigura o mai mare protectie persoanelor private de libertate.
2. Nici o dispozitie a prezentei conventii nu poate fi interpretata ca o limitare sau ca o derogare de la competentele organelor Conventiei europene a drepturilor omului sau de la obligatiile asumate de catre parti in virtutea acestei conventii.
3. Comitetul nu va vizita locurile pe care reprezentantii sau delegatii puterilor protectoare sai ai Comitetului International al Crucii Rosii le viziteaza efectiv si regulat in baza conventiilor de la Geneva din 12 august 1949 si a protocoalelor lor aditionale din 8 iunie 1977.

CAP. 5

ART. 18

Prezenta conventie este deschisa semnarii statelor membre ale Consiliului Europei. Ea va fi supusa ratificarii, acceptarii sau aprobarii. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

ART. 19

1. Prezenta conventie va intra in vigoare in prima zi a lunii ce urmeaza dupa expirarea unei perioade de 3 luni de la data la care sapte state membre ale Consiliului Europei isi vor fi exprimat consimtamintul la conventie potrivit dispozitiilor art. 18.

2. Pentru fiecare stat membru care isi exprima ulterior consimtamintul la conventie, aceasta va intra in vigoare in prima zi a lunii ce urmeaza dupa expirarea unei perioade de 3 luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

ART. 20

1. Orice stat poate, in momentul semnarii sau in momentul depunerii instrumentului sau de ratificare, de acceptare sau de aprobare, sa desemneze teritoriul sau teritoriile in care se va aplica prezenta conventie.

2. Orice stat poate, in orice moment ulterior, sa extinda, printr-o declaratie adresata secretarului general al Consiliului Europei, aplicarea prezentei conventii la orice alt teritoriu desemnat in declaratie. Conventia va intra in vigoare, in ceea ce priveste acest teritoriu, in prima zi a lunii ce urmeaza dupa expirarea unei perioade de 3 luni de la data primirii declaratiei de catre secretarul general.

3. Orice declaratie facuta in baza celor doua paragrafe precedente poate fi retrasa, in ceea ce priveste orice teritoriu desemnat in aceasta declaratie, printr-o notificare adresata secretarului general. Retragerea va produce efect in prima zi a lunii ce urmeaza dupa expirarea unei perioade de 3 luni de la data primirii notificarii de catre secretarul general.

ART. 21

Nu este admisa nici o rezerva la dispozitiile prezentei conventii.

ART. 22

1. Orice parte poate, in orice moment, sa denunte prezenta conventie adresind o notificare secretarului general al Consiliului Europei.

2. Denuntarea va produce efecte in prima zi a lunii ce urmeaza dupa expirarea unei perioade de 12 luni de la data primirii notificarii de catre secretarul general.

ART. 23

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului

Europei:

- a) orice semnare;
- b) depunerea fiecarui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c) fiecare data de intrare in vigoare a prezentei conventii in conformitate cu art. 19 si 20;
- d) orice alt act, notificare sau comunicare in legatura cu prezenta conventie, cu exceptia masurilor prevazute la art. 8 si 10.

In constatarea celor de mai sus, subsemnatii, avind depline imputerniciri in acest scop, au semnat prezenta conventie.

incheiata la Strasbourg la 26 noiembrie 1987, in limbile franceza si engleza, ambele texte fiind egal autentice, intr-un singur exemplar care va fi depus in arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite copie certificata fiecarui stat membru al Consiliului Europei.

ANEXA 1 Privilegii si imunitati (articolul 16)

1. In intelesul prezentei anexe, referirile la membrii comitetului includ expertii mentionati la art. 7 paragraful 2.

2. Membrii comitetului beneficiaza, in timpul exercitarii functiilor lor, ca si in timpul calatoriilor intreprinse in exercitarea functiilor lor, de urmatoarele privilegii si imunitati:

- a) imunitatea de arestare sau de detentie si de retinere a bagajelor lor personale si imunitatea de orice jurisdicție in ceea ce priveste actele indeplinite de ei in calitatea lor oficiala, inclusiv cuvintul si inscristurile lor;
- b) exceptarea de la orice masuri restrictive referitoare la libertatea lor de miscare: iesirea din si reintoarcerea in tara lor de rezidenta si intrarea in si iesirea din tara in care isi exercita functiile, ca si de la orice formalitati de inregistrare a strainilor in tarile vizate sau traversate in exercitarea functiilor lor.

3. In cursul calatoriilor efectuate in exercitarea functiilor lor, membrilor comitetului le sint acordate, in materie vamala si de control al schimburilor valutare:

- a) de catre guvernul propriu, aceleasi inlesniri ca cele recunoscute inaltilor functionari care se deplaseaza in strainatate in misiune oficiala temporara;
- b) de catre guvernele celorlalte parti, aceleasi inlesniri ca cele recunoscute reprezentantilor guvernelor straine in misiune oficiala temporara.

4. Documentele si actele comitetului sint inviolabile, in masura in care privesc activitatea comitetului.

Correspondenta oficiala si alte comunicari oficiale ale comitetului nu pot fi retinute sau cenzurate.

5. Pentru a asigura membrilor comitetului o libertate completa a cuvintului si o deplina independenta in indeplinirea functiilor lor, imunitatea de jurisdicție in ceea ce priveste cuvintul sau inscristurile sau actele emanind de la ei in indeplinirea functiilor lor va continua sa le fie acordata chiar dupa ce mandatul acestor persoane va lua sfirsit.

6. Privilegiile si imunitatile sint acordate membrilor comitetului nu in beneficiul lor personal, ci in scopul de a asigura exercitarea functiilor lor in deplina independenta. Comitetul este singurul care are calitatea de a pronunta ridicarea imunitatilor; el are nu numai dreptul, dar si indatorirea de a ridica imunitatea unuia dintre membrii sai, in toate cazurile in care, dupa parerea sa, imunitatea ar impiedica realizarea justitiei si in care imunitatea poate fi ridicata fara a prejudicia scopul pentru care este acordata.

Protocolul nr. 1 la Conventia europeana pentru prevenirea torturii si a pedepselor sau
tratamentelor inumane sau degradante
Strasbourg 4 noiembrie 1993

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol la Conventia

europena pentru prevenirea torturii si a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, semnata la Strasbourg la 26 noiembrie 1987 (denumita in continuare conventia), considerind ca este oportun sa se permita statelor nemembre ale Consiliului Europei sa adere la conventie, la invitatia Comitetului Ministrilor, au convenit asupra celor ce urmeaza:

ART. 1

Paragraful 1 al articolului 5 al conventiei se completeaza cu un alineat, dupa cum urmeaza:

"In cazul alegerii unui membru al comitetului in numele unui stat nemembru al Consiliului Europei, Biroul Adunarii Consultative invita parlamentul statului interesat sa prezinte trei candidati, dintre care cel putin doi au cetatenia acestuia. Alegerea de catre Comitetul Ministrilor va avea loc dupa consultarea partii interesate."

ART. 2

Articolul 12 al conventiei se citește dupa cum urmeaza:

"Anual, comitetul inaintea Comitetului Ministrilor, tinind seama de regulile de confidentialitate prevazute la art. 11 un raport general referitor la activitatile sale, care este transmis Adunarii Consultative, cit si oricarui stat nemembru al Consiliului Europei parte la conventie, si facut public."

ART. 3

Textul articolului 18 al conventiei devine paragraful 1 al aceluasi articol si se completeaza cu un paragraf 2, redactat astfel:

"2. Comitetul Ministrilor al Consiliului Europei poate invita orice stat nemembru al Consiliului Europei sa adere la conventie."

ART. 4

La paragraful 2 al articolului 19 al conventiei, cuvintul membru este suprimat, iar cuvintele sau aprobare sint inlocuite cu cuvintele aprobare sau aderare.

ART. 5

La paragraful 1 al articolului 20 al conventiei, cuvintele sau aprobare sint inlocuite cu cuvintele aprobare sau aderare.

ART. 6

1. Fraza introductiva a articolului 23 al conventiei se citește dupa cum urmeaza:

"Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre, cit si oricarui stat nemembru al Consiliului Europei parte la conventie."

2. La litera b) a articolului 23 al conventiei, cuvintele sau aprobare sint inlocuite cu cuvintele aprobare sau aderare.

ART. 7

1. Prezentul protocol este deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei semnatare ale conventiei, care pot sa-si exprime consimtamintul prin:

a) semnarea fara rezerva ratificarii, a acceptarii sau a aprobarii; sau b) semnare sub rezerva ratificarii, a acceptarii sau a aprobarii, urmata de ratificare, acceptare sau aprobare.

2. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

ART. 8

Prezentul protocol va intra in vigoare in prima zi a lunii ce urmeaza dupa expirarea unei perioade de 3 luni de la data la care toate partile la conventie isi vor fi exprimat consimtamintul la protocol, potrivit dispozitiilor art. 7.

ART. 9

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei:

a) orice semnare;

b) depunerea fiecarui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;

c) data intrarii in vigoare a prezentului protocol, potrivit art. 8;

d) orice alt act, notificare sau comunicare in legatura cu prezentul protocol.
In constatarea celor de mai sus, subsemnatii, avind depline imputerinicii in acest scop, au semnat prezentul protocol.
Incheiat la Strasbourg la 4 noiembrie 1993, in limbile franceza si engleza, ambele texte fiind egal autentice, intr-un singur exemplar care va fi depus in arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite copie certificata fiecarui stat membru al Consiliului Europei.

Protocolul nr. 2 la Conventia europeana pentru prevenirea torturii si a pedepselor sau
tratamentelor inumane sau degradante
Strasbourg, 4 noiembrie 1993

Statele semnatare ale prezentului Protocol la Conventia europeana pentru prevenirea torturii si a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, semnata la Strasbourg la 26 noiembrie 1993 (denumita in continuare conventia), convinse de oportunitatea de a permite membrilor Comitetului european pentru prevenirea torturii si a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (denumit in continuare comitetul) de a fi reeligibil de doua ori, luind in considerare, pe langa aceasta, necesitatea de a garanta o innoire echilibrata a membrilor comitetului, au convenit asupra celor ce urmeaza:

ART. 1

1. A doua fraza a paragrafului 3 al articolului 5 al conventiei se citește dupa cum urmeaza: "Ei sint reeligibili de doua ori."

2. Articolul 5 se completeaza cu paragrafele 4 si 5, dupa cum urmeaza:

"4. Pentru a asigura, in masura posibilului, innoirea unei jumatati din membrii comitetului la fiecare 2 ani, Comitetul Ministrilor poate, inainte de a proceda ca la orice alegere, sa decida ca unul sau mai multe mandate ale membrilor ce urmeaza a fi alesi sa aiba o durata alta decit 4 ani, fara ca aceasta durata, totusi, sa poata depasi 4 ani sau sa fie mai mica de doi ani.

5. In cazul in care sint vizate mai multe mandate, iar Comitetul Ministrilor aplica paragraful precedent, repartizarea mandatelor se realizeaza printr-o tragere la sorti efectuata de secretarul general imediat dupa alegere."

ART. 2

1. Prezentul protocol este deschis spre semnare statelor semnatare ale conventiei sau care adera la aceasta, ce pot sa-si exprime consimtamintul prin:

a) semnare fara rezerva ratificarii, a acceptarii sau a aprobarii; sau b) semnare sub rezerva ratificarii, a acceptarii sau a aprobarii, urmata de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

2. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

ART. 3

Prezentul protocol va intra in vigoare in prima zi al lunii ce urmeaza dupa expirarea unei perioade de 3 luni de la data la care toate partile la conventie isi vor fi exprimat consimtamintul la protocol, potrivit dispozitiilor art. 2.

ART. 4

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei:

a) orice semnare;

b) depunerea fiecarui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;

c) data intrarii in vigoare a prezentului protocol, potrivit art. 3;

d) orice alt act, notificare sau comunicare in legatura cu prezentul protocol.

In constatarea celor de mai sus, subsemnatii, avind depline imputerniciri in acest scop, au

semnat prezentul protocol.

Incheiat la Strasbourg la 4 noiembrie 1993, in limbile franceza si engleza, ambele texte fiind egal autentice, intr-un singur exemplar care va fi depus in arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite copie certificata fiecarui stat membru al Consiliului Europei.